

Warszawa, 11.03.2021

Szanowany Pan
Andrzej Gut-Mostowy
Sekretarz Stanu
Pełnomocnik Prezesa Rady Ministrów
do spraw promocji polskiej marki
Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii

Do wiadomości
Szanowny Pan
Rafał Szlachta
Prezes
Polska Organizacja Turystyczna

Szanowny Panie Ministrze,

W imieniu Warszawskiej Organizacji Turystycznej chcielibyśmy w niniejszym piśmie złożyć na ręce Pana Ministra nasze uwagi do dokumentu „Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększenia Odporności” oraz uszczegóławiającego go dokumentu „Turystyka w projekcie Krajowego Planu Odbudowy”, przygotowanego przez Polską Organizację Turystyczną.

W pierwszej kolejności chcielibyśmy zgłosić uwagi do dokumentu Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej **„Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększenia Odporności”**, który jest aktualnie w procesie konsultacji społecznych.

Nadrzędnym celem wszystkich działań, które zostały zaprojektowane w ramach KPO względem sektora turystycznego i okołoturystycznego jest dywersyfikacja przedsiębiorstw, definiowana jako „zmiana/rozszerzenie profilu działalności” podmiotów gospodarczych z tej gałęzi gospodarki. Mimo, że dążenie do tego rodzaju dywersyfikacji można obecnie zaobserwować u części przedsiębiorców turystycznych, jesteśmy zdania, że taka zmiana – zakrojona na szeroką skalę i wspierana systemowo oraz finansowo przez rząd – nie jest właściwym kierunkiem. W docelowym zmniejszeniu liczby krajowych przedsiębiorców turystycznych dostrzegamy realną groźbę regresu tej ważnej gałęzi gospodarki. Regresu rozumianego jako istotne zmniejszenie jej zdolności do świadczenia usług na poziomie ilościowym i jakościowym w stosunku do krajowego

i międzynarodowego popytu na te usługi. Przed ponad trzydzieści ostatnich lat polska turystyka (oraz branże okołoturystyczne) dokonała nadzwyczajnego skoku rozwojowego i w tym momencie, pod względem jakości świadczonych usług, z powodzeniem konkuruje z analogicznymi sektorami na rynkach europejskich i globalnych. Najlepszym potwierdzeniem tego faktu jest stale rosnący popyt na produkty i usługi polskiej turystyki, zarówno ze strony konsumentów polskich jak i zagranicznych. Planowana w ramach KPO dywersyfikacja, w ramach której miałyby nastąpić „wsparcie inwestycji firm (mikro i MŚP) w produkty, usługi, kompetencje pracowników oraz kadry”, tak aby firmy te zmieniły swój profil działalności, doprowadzi do głębokiego uwstecznienia i załamania wydolności polskiego sektora turystycznego. Oczywiście trudno skutecznie prognozować jak szybko i w jakim stopniu rynek turystyczny odbuduje się po wygaszeniu pandemii, można jednak śmiało założyć, że naturalna tendencja człowieka do podróżowania nie zaniknie, a turystyka z czasem powróci, jako zjawisko gospodarcze, społeczne i kulturowe, do poziomu co najmniej zbliżonego do tego, jaki znaliśmy sprzed pandemii. W związku z tym jesteśmy zdania, że przedsiębiorcy z tego sektora potrzebują pomocy raczej w przetrwaniu tego trudnego, jednak okresowego załamania rynku, a nie systemowej i finansowej zachęty do radykalnego przebranżowienia. Dodatkowo warto podkreślić, że część podmiotów turystycznych, ze względu na przykład na posiadaną przez siebie infrastrukturę, nie będzie mogła skutecznie zmienić profilu działalności – mowa o hotelach, obiektach targowych i kongresowych, części instytucji kultury czy przedsiębiorcach zajmujących się transportem rekreacyjnym (drogowym i wodnym). Konsekwentnie zatem sugerujemy, aby środki przewidziane w KPO na podnoszenie kwalifikacji pracowników przeznaczyć nie na zmianę ich profilu zawodowego, ale na pozyskiwanie i wyszkolenie nowych, wysoko wyspecjalizowanych kadr turystycznych – jednym z istotnych, negatywnych efektów pandemii w tej branży jest bowiem odpływ profesjonalistów do innych sektorów. W tym samym duchu sugerujemy, aby środki z KPO zostały przeznaczone na pomoc przedsiębiorcom turystycznym w wypracowaniu narzędzi i procedur pozwalających na zwiększenie odporności wobec negatywnych czynników zewnętrznych oraz elastyczności w tworzeniu, modyfikowaniu i dostarczaniu produktów i usług, jednak wciąż w ramach trzonu swojej turystycznej i okołoturystycznej działalności. Na pewno istotne będzie również położenie nacisku na systematyczne wdrażanie w tych przedsiębiorstwach innowacyjnych rozwiązań technologicznych i technicznych, które uwzględniają ryzyka i szanse związane między innymi z priorytetem zrównoważonego rozwoju środowiskowego.

W ramach uwag do Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności chcielibyśmy zwrócić uwagę na jeszcze jeden bardzo ważny aspekt. Wymieniając istotne dla polskiej gospodarki, a najbardziej dotknięte przez pandemię branże, KPO nie wymienia sektora MICE, czyli branży kongresów, targów, wydarzeń i eventów. Uwzględnienie tej gałęzi gospodarki w planie odbudowy jest szczególnie ważne

nie tylko dlatego, że składa się ona z tysięcy przedsiębiorstw wspierających setki tysięcy miejsc pracy, ale również dlatego, że to właśnie na targach i konferencjach dokonuje się transfer wiedzy między przedsiębiorcami, instytucjami naukowymi oraz podmiotami administracji centralnej i samorządowej. Transfer wiedzy jest z kolei kluczowym czynnikiem stymulującym wzrost innowacyjności we wszystkich dziedzinach życia gospodarczego i społecznego. Krajowy Plan Odbudowy kładzie duży nacisk na rozwój polskiego potencjału innowacyjności (komponent A2.2 „Wzmocnienie sektora nauki do współpracy z przedsiębiorstwami oraz usprawnienie transferu wiedzy i innowacji dla gospodarki”, komponent A2.1 „Transformacja strukturalna w obszarach kluczowych dla rozwoju polskiej gospodarki – Przemysł 4.0, GOZ”, komponent A3.1 „Kadry dla nowoczesnej gospodarki”), w związku z czym branża MICE powinna być potraktowana w KPO priorytetowo. Dostarcza ona bowiem rozwiązań, bez których wspomniany transfer wiedzy jest niemal niemożliwy do zrealizowania. W tym miejscu również chcielibyśmy podkreślić, że celem działań pomocowych dla branży MICE w ramach KPO powinna być nie dywersyfikacja (rozumiana jako docelowa zmiana profilu działalności przedsiębiorców), ale wsparcie w przetrwaniu okresu całkowitego i częściowego zamrożenia ich działalności.

Następnie chcielibyśmy przekazać Panu Ministrowi uwagi do dokumentu **„Turystyka w projekcie Krajowego Planu Odbudowy”**, który został przygotowany przez Polską Organizację Turystyczną. KPO wskazuje POT jako drugą, po MRPiT, instytucję odpowiedzialną za wdrażanie projektowanych działań pomocowych w obszarze turystyki, zatem omawiany w tej części dokument traktujemy jako proponowane przez POT uszczegółowienie zakresu działań systemowych w ramach KPO.

W dokumencie tym odnajdujemy, analogicznie jak w samym KPO, najwyżej postawiony priorytet dywersyfikacji przedsiębiorstw turystycznych. W związku z tym ponownie podkreślamy przedstawioną powyżej argumentację polemizującą z tym podejściem. Jednocześnie chcielibyśmy wyrazić swoje poparcie dla następujących, zawartych w dokumencie, założeń do projektowanych na lata 2021-2026 postępowań konkursowych: konieczność dostosowania sektora turystyki do obecnych warunków oraz stworzenia innowacyjnych, unikatowych i kompleksowych produktów i pakietów turystycznych; potrzeba odbudowy ruchu turystycznego w kraju; niwelacja prawdopodobieństwa wykluczenia jakichkolwiek grup społecznych; uwzględnienie zasady zrównoważonego rozwoju w procesie projektowania zleczanych zadań publicznych (w tym między innymi odejście od turystyki masowej na rzecz turystyki zrównoważonej); uwzględnienie w zadaniach publicznych projektów z obszaru turystyki miejskiej; realizacja przedsięwzięć ponadregionalnych w oparciu o zasadę partnerstwa. Cenne wydają się nam też następujące, przedstawione w dokumencie założenia do zleczanych w ramach KPO zadań publicznych: uwzględnienie nowoczesnych rozwiązań technologiczno-komunikacyjnych; prowadzenie na rzecz

realizowanych projektów działań promocyjnych (jak rozumiemy koordynowanych i wspieranych finansowo przez POT); rynkowe wdrożenie realizowanych w ramach konkursów działań między innymi (w naszym rozumieniu) poprzez Polski Turystyczny Portal Rezerwacyjny.

Jednocześnie jednak chcielibyśmy zgłosić sugestię, aby każdorazowo, przed ostatecznym zdefiniowaniem i ogłoszeniem zadań publicznych w ramach kolejnych konkursów, przeprowadzane były konsultacje z szeroko rozumianą branżą turystyczną (przedsiębiorcy, organizacje turystyczne, stowarzyszenia branżowe). Pozwoli to na możliwie najlepsze dostosowanie zlecanych zadań do bieżących potrzeb i realiów rynkowych, a także pozwoli na uwzględnienie wszystkich obszarów wymagających wsparcia (dla przykładu: w omawianym dokumencie POT podkreśla w szczególności działania dotyczące szlaków turystycznych oraz obiektów turystycznych i rekreacyjnych, co w naszej ocenie nie wyczerpuje listy obszarów wymagających interwencji i pomocy systemowej).

Ostania uwaga dotyczy projektowanego przez POT programu „**Polskie Uzdrowiska ku Przyszłości**” – chcielibyśmy zwrócić uwagę, że istotne wydaje się rozszerzenie zakresu tego programu na wszystkie aspekty zjawiska, jakim jest turystyka medyczna. Ograniczenie inwestycji tylko do infrastruktury i usług służących pacjentom po przebytej chorobie COVID-19 jest w naszej ocenie niewykorzystaniem potencjału jaki szeroko rozumiana turystyka medyczna oferuje nie tylko gospodarczo (liczba przedsiębiorców i wspieranych przez nich miejsc pracy) i promocyjnie (w stosunku do turystów zagranicznych), ale również z punktu widzenia zdrowia publicznego. Rozwijanie turystyki medycznej w długofalowej perspektywie zaowocuje podniesieniem podaży i innowacyjności polskiej infrastruktury medycznej i leczniczej, co z kolei wpłynie na dostępność (i konkurencyjność cenową) tego rodzaju usług również dla obywateli naszego kraju.

Panie Ministrze, przekazując niniejsze uwagi deklarujemy otwartość na dialog i chęć wsparcia wszelkich działań rządu, które zmierzają do sprawnej odbudowy branży turystycznej, okółoturystycznej i MICE. W razie jakichkolwiek pytań lub sugestii pozostajemy do dyspozycji.

Z poważaniem,

Prezes Zarządu WOT

Barbara Tutak

Wiceprezes Zarządu WOT

Mateusz Czerwiński